

Dosarul nr. 2rac-241/19

Prima instanță: Judecătoria Strășeni sediul Central (jud. D. Croitor)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de lichidatorul
Gospodăria Țărănească „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere
Limitată „Elvitis-Com” împotriva Gospodăriei Țărănești „Chiriac Gheorghe” cu privire
la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și

la cererea reconvențională a lichidatorului Gospodăriei Țărănești „Chiriac
Gheorghe”, Ion Popa împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Elvitis-Com” cu
privire la recunoașterea nulității actului de verificare a decontărilor reciproce, încasarea
datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 5 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de către Gospodăria Țărănească „Chiriac Gheorghe” în proces de
lichidare și menținută hotărârea din 20 august 2018 a Judecătoriei Strășeni sediul
Central, prin care acțiunea inițială a fost admisă, iar acțiunea reconvențională a fost
respinsă

constată:

La 11 august 2017, SRL „Elvitis-Com” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva GȚ „Chiriac Gheorghe” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de
întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că SRL „Elvitis-Com” a vândut, iar GȚ „Chiriac
Gheorghe” a cumpărat marfa (vițe de vie altoite) în valoare de 156986 de lei, fapt
confirmat prin factura fiscală nr. SW2920400 din 15 octombrie 2010 în sumă de 100000
de lei, factura fiscală nr. FB1829260 din 19 aprilie 2012 în sumă de 5936 de lei, factura
fiscală nr. FB1829320 din 11 mai 2012 în sumă de 21 000 lei, factura fiscală
nr. FB1829335 din 21 mai 2012 în sumă de 7 000 de lei, factura fiscală nr. FB1829340
din 24 mai 2012 în sumă de 2 800 de lei și a actelor de verificare între părți.

A afirmat că până la data de 10 august 2017, GȚ „Chiriac Gheorghe” a achitat o
parte din bani, iar datoria restantă constituie suma de 56 986 de lei.

A notat că prin pretenția din 16 ianuarie 2016, SRL „Elvitis-Com” a solicitat
GȚ „Chiriac Gheorghe” achitarea datoriei în termen, care însă a rămas fără soluționare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 9, 512, 514, 572, 585, 619, 668, 753 Cod civil, art. 5, 90 lit. i) și d), 96, 117, 122, 130, 166-167, 174-177 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul GȚ „Chiriac Gheorghe” în beneficiul SRL „Elvitis-Com” a datoriei în sumă de 56986 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 28537,48 de lei și a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 2565,70 de lei.

Prin încheierea protocolară din 7 februarie 2018 a Judecătoriei Strășeni sediul Central, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Nicolae Chiriac.

La 14 iunie 2018, lichidatorul GȚ „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Elvitis-Com”, intervenient accesoriu Nicolae Chiriac cu privire la recunoașterea nulității actului de verificare a decontărilor reciproce, încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că potrivit situației documentare, SRL „Elvitis-Com” datorează GȚ „Chiriac Gheorghe”, sume de bani achitate în avans, ce urmează a fi restituite.

A indicat că SRL „Elvitis-Com” a prezentat două acte de verificare a decontărilor reciproce din 31 august 2014, care au un conținut contradictoriu, iar unul dintre acte nu corespunde exigențelor legale de conținut și nu reflectă operațiunile economice desfășurate între SRL „Elvitis-Com” și GȚ „Chiriac Gheorghe”, neavând careva temeii juridic.

Astfel, actul de verificare a decontărilor reciproce din 31 august 2014, în care se indică doar soldul de 135250 de lei, urmează a fi declarat nul, pe motiv că creanța dată nu este reală, SRL „Elvitis-Com” unilateral a întocmit actul în cauză fără a indica concret în baza căror operațiuni economice a apărut această sumă și pentru care perioade de timp.

Mai mult ca atât actul de verificare contestat nu include achitățile făcute de GȚ „Chiriac Gheorghe” pentru bunurile procurate.

Cu referire la prevederile art. 195, 206 alin. (1) și (2), 216 alin. (1), 217 alin. (1) și (2), 219 alin. (1), 220 alin. (1), a considerat că actul de verificare a decontărilor reciproce din 31 august 2014, care conține doar suma de 135250 de lei, reprezintă un act juridic lovit de nulitate absolută, acesta neavând nu obiect determinat, nu este clar conținutul acestuia și cauza sa.

A menționat că potrivit actului detaliat de verificare a conturilor la data de 31 august 2014, raportat la obiectul și temeiurile acțiunii inițiale, GȚ „Chiriac Gheorghe” avea o datorie debitoare față de SRL „Elvitis-Com” în mărime de 21736 de lei.

GȚ „Chiriac Gheorghe” a efectuat o serie de achitări, neincluse în actul de verificare, după cum urmează: 20000 de lei conform dispoziției de încasare nr. 5 din 26 ianuarie 2015, 20000 de lei conform dispoziției de încasare nr. 86 din 15 august 2015, și 60000 de lei conform dispoziției de încasare nr. 5 din 25 august 2016.

Astfel, suma totală achitată GȚ „Chiriac Gheorghe” către SRL „Elvitis-Com” constituie 100000 de lei, prin ce a acoperit integral datoria de 21736 de lei, existentă la 31 august 2014 conform actului de verificare reciprocă, având un avans de 78264 de lei, care nu a fost utilizat și care urmează a fi restituit.

A considerat că SRL „Elvitis-Com” urmează să restituie GȚ „Chiriac Gheorghe” suma de 78264 lei, în condițiile în care aceasta nu a executat obligația corelativă, iar

actualmente temeiul raportului obligațional a decăzut odată cu decesul lui Gheorghe Chiriac și intentarea procedurii de lichidare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 195, 207 alin. (1), 206 alin. (1) și (2), 216 alin. (1), 217 alin. (1) și (2), 219 alin. (1), 220 alin. (1), 602 alin. (1), 610 alin. (1), 1389 alin. (1) și (2) lit. a) și b) Cod civil, art. 85 alin. (4), 86, 166-167, 172-173 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii reconvenționale, declararea nulă a actului de verificare a decontărilor reciproce dintre SRL „Elvitis- Com” și GȚ „Chiriac Gheorghe” în sumă de 135250 de lei, încasarea din contul SRL „Elvitis-Com” în beneficiul GȚ „Chiriac Gheorghe” a sumei de 78264 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La 26 iunie 2018, SRL „Elvitis-Com” a depus o cerere de completare a cererii de chemare în judecată inițială, prin care a solicitat încasarea de la GȚ „Chiriac Gheorghe” în beneficiul SRL „Elvitis-Com” a datoriei în sumă de 56986 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 28537,48 de lei și a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 2565,70 de lei.

În motivarea cererii a indicat că tranzacțiile dintre SRL „Elvitis-Com” și GȚ „Chiriac Gheorghe” se confirmă prin factura nr. SW2920400 din 15 octombrie 2010 în sumă de 100000 de lei, factura fiscală nr. JJ0138139 din 3 iunie 2011 în sumă de 35250 de lei; factura fiscală nr. FB1829260 din 19 aprilie 2012 în sumă de 5936 de lei; factura fiscală nr. FB1829320 din 11 mai 2012 în sumă de 21000 de lei; factura fiscală nr. FB1829335 din 21 mai 2012 în sumă de 7000 de lei; factura fiscală nr. FB1829340 din 24 mai 2012 în sumă de 2800 de lei; dispoziția de încasare nr.146 din 24 octombrie 2013 în sumă de 15000 de lei; dispoziția de încasare nr. 5 din 26 ianuarie 2015 în sumă de 20000 de lei; dispoziția de încasare nr. 86 din 15 septembrie 2015 în sumă de 20000 de lei; dispoziția de încasare nr. 5 din 25 ianuarie 2016 în sumă de 60000 de lei.

A menționat că în baza facturilor fiscale anexate, SRL „Elvitis-Com” a eliberat GȚ „Chiriac Gheorghe” marfă în sumă totală de 171986 de lei, iar conform dispozițiilor de încasare anexate, GȚ „Chiriac Gheorghe” a achitat o sumă totală de 115000 de lei, respectiv suma datoriei constituie 56986 de lei.

Prin încheierea din 20 august 2018 a Judecătoriei Strășeni sediul Central, a fost respinsă cererea reprezentantului GȚ „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa cu privire la admiterea excepției de tardivitate, ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărârea din 20 august 2018 a Judecătoriei Strășeni sediul Central, acțiunea SRL „Elvitis-Com” a fost admisă.

Au fost încasate din contul GȚ „Chiriac Gheorghe” în beneficiul SRL „Elvitis-Com” datoria în mărime de 56986 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 28537,48 de lei, cheltuielile de judecată ce țin de plata taxei de stat în mărime de 2565,70 de lei, în total suma de 88089,18 de lei.

A fost respinsă acțiunea reconvențională a GȚ „Chiriac Gheorghe”, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 5 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către GȚ „Chiriac Gheorghe” în proces de lichidare și menținută hotărârea din 20 august 2018 a Judecătoriei Strășeni sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că facturile fiscale corespund condițiilor de valabilitate ale actului juridic, întrunesc cele trei elemente esențiale ale raportului juridic obligațional, inclusiv și obiectul raportului juridic, ce reprezintă

obligatia debitorului GȚ „Chiriac Gheorghe” de a plăti integral suma pentru marfa procurată.

A considerat instanța de apel corectă soluția primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii reconvenționale a GȚ „Chiriac Gheorghe” în proces de lichidare, or de către GȚ „Chiriac Gheorghe” nu a fost adus niciun argument în susținerea poziției sale cu privire la nulitatea absolută, care poate fi invocată doar dacă actul contestat contravine legii, ceea ce nu a fost probat de către ultimul, acesta invocând niște afirmații declarative care nu pot fi puse la baza nulității actului contestat.

A mai conchis instanța de apel că GȚ „Chiriac Gheorghe” în proces de lichidare nu a probat prin acte confirmative pretenția din acțiunea reconvențională cu privire la încasarea sumei de 78264 de lei de la SRL „Elvitis-Com”.

La 19 aprilie 2019, lichidatorul GȚ „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa a declarat recurs împotriva deciziei din 5 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și admitere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le ca ilegale și neîntemeiate.

A obiectat că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au soluționat cauza supusă examinării și au dat apreciere arbitrară circumstanțelor cauzei.

A considerat eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că între SRL „Elvitis-Com” și GȚ „Chiriac Gheorghe” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a viței de vie altoite în valoare de 156986 de lei, or, la materialele cauzei nu este anexat niciun contract care să probeze acest fapt.

Între GȚ „Chiriac Gheorghe” și SRL „Elvitis-Com” au existat raporturi civile obligaționale separate, potrivit cărora SRL „Elvitis-Com” a furnizat periodic către GȚ „Chiriac Gheorghe” viță de vie altoite, deși părțile nu au încheiat un contract scris cu privire la aceste raporturi, urmând ca în caz de litigiu să fie aplicate prevederile legale generale raportate la fiecare livrare în parte.

Contrar acestei circumstanțe, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de fiecare raport comercial în parte ca relație juridică distinctă în privința căreia urmează a fi aplicate prevederile legale specifice, inclusiv prevederile cu privire la prescripție.

A obiectat că decizia instanței de apel este bazată pe presupunerea unei tranzacții unice între SRL „Elvitis-Com” și GȚ „Chiriac Gheorghe”, deși un asemenea act juridic nu există și nu a fost cercetat în ședința de judecată.

A insistat că contrar concluziilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare, materialele cauzei denotă cert că SRL „Elvitis-Com” și GȚ „Chiriac Gheorghe” au încheiat șase tranzacții de vânzare-cumpărare, confirmate prin facturi fiscale.

De asemenea, din facturile fiscale prezentate, rezultă că tranzacțiile de vânzare-cumpărare s-au efectuat:

- la data de 15 octombrie 2010, în sumă de 100000 de lei, conform facturii fiscale nr.SW2920400, pentru care termenul de prescripție extintivă a expirat la data de 15 octombrie 2013;

- la data de 3 iunie 2011, în sumă de 35250 de lei, conform facturii fiscale nr.JJ0138139, pentru care termenul de prescripție extintivă a expirat la data de 3 iunie 2014;

- la data de 19 aprilie 2012, în sumă de 5936 de lei, conform facturii fiscale nr. FB1829260, pentru care termenul de prescripție extinctivă a expirat la data de 19 aprilie 2015;

- la data de 11 mai 2012, în sumă de 21000 de lei, conform facturii fiscale nr. FB1829320, pentru care termenul de prescripție extinctivă a expirat la data de 11 mai 2015;

- la data de 21 mai 2012, în sumă de 7000 de lei, conform facturii fiscale nr. FB1829335, pentru care termenul de prescripție extinctivă a expirat la data de 21 mai 2015;

- la data de 24 mai 2012, în sumă de 2800 de lei, conform facturii fiscale nr. FB1829340, pentru care termenul de prescripție extinctivă a expirat la data de 24 mai 2015.

Însă, SRL „Elvitis-Com” a înaintat acțiunea în instanța de judecată abia la data de 11 august 2017.

Astfel, cu referire la prevederile art. 267 alin.(1), 272 alin. (1), 283 Cod civil, a subliniat că SRL „Elvitis-Com” a omis termenul de prescripție extinctivă pentru apărarea judiciară a drepturilor sale, în condițiile în care termenul de 3 ani de zile a expirat cu mult înainte ca acțiunea să fie înaintată instanței și nu a fost solicitată repunerea în termen.

Examinând problema tardivității acțiunii, instanțele ierarhic inferioare au fost induse în eroare, or, la materialele cauzei SRL „Elvitis-Com” a anexat două acte de verificare a decontărilor reciproce din 31 august 2014, deși actul pentru suma de 135250 de lei nu este recunoscut de către GȚ „Chiriac Gheorghe”, în proces de lichidare, întrucât nu conține careva date despre tranzacțiile economice săvârșite și perioada apariției acestora, respectiv nu poate fi considerat ca temei pentru întreruperea curgerii termenului de prescripție extinctivă.

A explicat că respectivul act nu conține nici perioadele formării datoriei, nici temeiul apariției acesteia, or, întreruperea termenului de prescripție extinctivă poate avea loc doar în raport cu o obligație determinată, certă și exigibilă, prin urmare și acțiunea de recunoaștere trebuie să vizeze strict obligația determinată, deși actul de verificare pentru suma de 135250 de lei are un caracter general și nu permite identificarea obligației, respectiv nu poate constitui temei de întrerupere a prescripției extinctive.

Iar în privința celuilalt act de verificare pentru suma de 21736 de lei, GȚ „Chiriac Gheorghe” a executat obligația conform facturilor de livrare.

Instanțele ierarhic inferioare urmau să declare ca probă inadmisibilă actul de verificare a decontărilor reciproce din 31 august 2014, în sumă de 135250 de lei, or, actul respectiv nu corespunde exigențelor legale de formă și conținut, iar pe de altă parte, creanța dată este contestată de GȚ „Chiriac Gheorghe”.

SRL „Elvitis-Com” unilateral a întocmit actul în cauză fără a indica concret în baza căror operațiuni economice a apărut această sumă și pentru care perioade de timp.

Mai mult ca atât, actul de verificare contestat nu include achitățile făcute de GȚ „Chiriac Gheorghe” pentru bunurile procurate.

Cu referire la prevederile art. 195, 216 alin. (1), 217 alin. (1) și (2), 219 alin. (1), 220 alin. (1), 206 alin. (1) și (2) Cod civil, a obiectat că actul de verificare a decontărilor reciproce din 31 august 2014, în sumă de 135250 de lei, este un act juridic lovit de nulitate absolută, or, acesta nu are un obiect determinat, nu este clar conținutul acestuia și cauza sa, fapt care reprezintă temei pentru declararea nulității absolute.

A considerat că SRL „Elvitis-Com” urmează a fi obligată să restituie GȚ „Chiriac Gheorghe” suma de 78264 de lei, în condițiile în care aceasta nu a executat obligația corelativă, iar actualmente temeiul raportului obligațional a decăzut odată cu decesul lui Gheorghe Chiriac și intentarea procedurii de lichidare.

La 31 mai 2019, SRL „Elvitis-Com” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către lichidatorul Gospodăria Țărănească „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 21 februarie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 233), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 aprilie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de lichidatorul GȚ „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de lichidatorul GȚ „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de lichidatorul GȚ „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de lichidatorul Gospodăria Țărănească „Chiriac Gheorghe”, Ion Popa împotriva deciziei din 5 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari